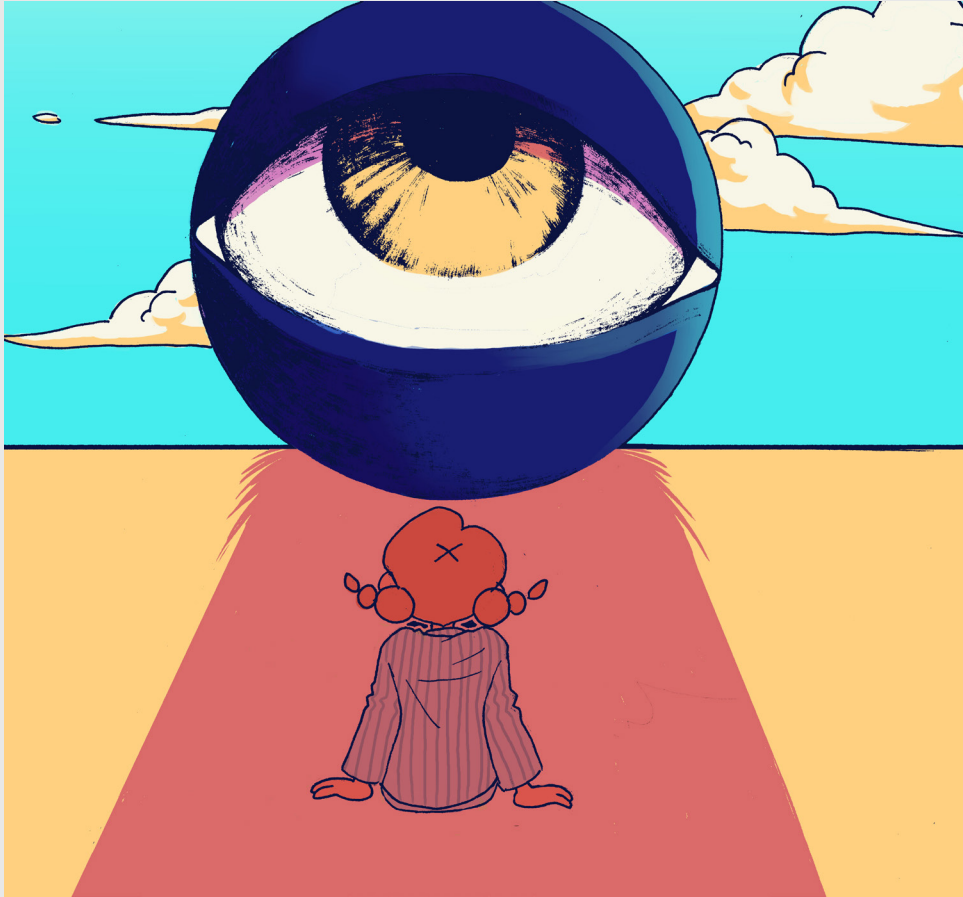

POHJOIS-HELSINGIN KUVATAIDEKOULU 2018 - 2019 OPAS OPPILAILLE JA VANHEMMILLE

Ykistyiskohta sarjakuvataiteen lopputyöstä.

SISÄLTÖ:

Kuvataidekoulusta ja taiteen perusopetuksesta
Ohjeita opiskelijoille ja vanhemmille
Ilmoittautuminen, peruutukset, toimistoasiat
Kuvataidekoulun kannatusyhdistys
Vapaaoppilaspaikat
Vakuutukset
Opintojen rakenne
Oppilarviointi ja opetusraportit
Oppilastyöt ja näyttelyt
Päättötyö
Lukujärjestyksistä poikkeaminen
Todistukset, korvaavat ja täydentävät opinnot

KUVATAIDEKOULUSTA JA TAITEEN PERUSOPETUKSESTA

Pohjois-Helsingin kuvataidekoulu antaa taiteen perusopetuksen kuvataiteen laajan oppimäärän mukaista opetusta 4–21-vuotiaille lapsille ja nuorille. Opetus on tavoitteellista ja vuodesta toiseen etenevää. Opetus perustuu opetussuunnitelmaan, joka on laadittu Opetushallituksen taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden (20.9.2017) mukaisesti. Koulun uusi opetussuunnitelma astui voimaan 1.8.2018.

Pohjois-Helsingin kuvataidekoulu on perustettu vuonna 1986. Koulua ylläpitää Pohjois-Helsingin kuvataidekoulun kannatusyhdistys ry. Oppilaitos saa opetusministeriön tuntiperusteista valtionavustusta sekä toiminta-avustusta Helsingin kaupungilta. Osa koulun toiminnasta rahoitetaan oppilasmaksuilla.

Pohjois-Helsingin kuvataidekoulun kolmessa toimipisteessä opiskelee vuosittain noin 500 oppilasta. Alkavana lukuvuotena opetusryhmiä on 43 sisältäen yhden aikuisille kuvataiteen harrastajille suunnatun kurssin.

Opiskelu tapahtuu maanantaista perjantaihin iltapäivisin ja iltaisin sekä lauantaisin päivällä. Opetus etenee ikäryhmittäin.

Alle kouluikäisten ryhmissä annetaan taiteen perusopetukseen valmentavaa varhaisiän kuvataidekasvatusta. Taiteen perusopetuksen kuvataiteen laajan oppimäärän opinnot alkavat 6–7-vuoden iässä, mutta koulu hyväksyy myös vanhempia uusia oppilaita mukaan taiteen perusopetukseen. Opetuksen sisällöistä tarkemmin tämän oppaan kohdassa "Opintojen rakenne"

Keraaminen veistos, 9 - 12-vuotiaat.

OHJEITA OPISKELIJOILLE JA VANHEMMILLE

OPISKELUN SÄÄNNÖLLISYYS JA POISSAOLOT

Oppitunneille pitäisi osallistua säännöllisesti, koska kuvataiteellinen työskentely on pitkäjänteistä. Opettajat valmistavat kullekin ryhmälle työsuunnitelman, jonka opillinen sisältö perustuu jatkuvuuteen. Jotkut tehtävät saattavat kestää useita opetuskertoja.

Toivomme, että yli kahden kerran peräkkäisistä poissaoloista ilmoitetaan koulun toimistoon. Poissaoloja ei voi korvata muilla tunneilla. Jos kyseessä on pitkälinen (yli kuukauden kestävä) sairaus, lukukausimaksusta voidaan antaa huojennusta lääkärintodistusta vastaan.

OPPITUNNIN ALKAMINEN JA PÄÄTTYMINEN

On tärkeää, että koululle tullaan ajoissa, eikä lähdetä pois ennen opetuksen päättymistä. Opetuskerran alku ja päätös ovat pedagogisesti merkittäviä tilanteita. Opettajalle pitää ilmoittaa tunnin alussa, jos oppilas joutuu poikkeuksellisesti lähtemään etuajassa.

Lapset ovat vanhempien vastuulla oppituntien alkuun asti. Jos kuljetatte lastanne koululle, saatattehan hänet perille asti. Toivomuksena on, että oppilas ei saavu koululle paljon ennen tuntien alkamista. Opettaja tarvitsee opetusta edeltävän ajan oppituntien valmisteluun.

Mikäli vanhemmat jäävät tuntien ajaksi odottamaan, he voivat istua Itä-Pakilan toimipisteen eteisessä. Koulun kirjastohuone on varattu opetusryhmien ja koulun henkilökunnan käyttöön. Malmitalossa ja Kanneltalossa ei koulun omia odotustiloja valitettavasti ole.

SUOJAVAAKTEET

Oppilas nauttii kuvataidetyöskentelystä parhaiten, kun hänen ei tarvitse kantaa huolta vaatteiden likaantumisesta. Koulun opetuspisteissä on työtakkeja, joilla voi suojata vaatteita. Ihan pienille lapsille kannattaa tehdä oma suojavaate esim. aikuisen vanhasta paidasta. Suojapaidan allekaan ei kannata pukea asusteita, jotka eivät saisi tahriintua. Myös kenkien tai sisätossujen olisi hyvä olla sellaiset, että niiden tahriintuminen esim. maaliin ei haittaa.

Oppilaiden henkilökohtaisia työtakkeja tai paitoja ei valitettavasti ole mahdollista säilyttää koululla oppilaiden suuren määrän vuoksi.

ILMOITTAUTUMINEN, PERUUTUKSET, TOIMISTOASIAT

Oppilaan yksityisasiat

Opettajan on erittäin tärkeä tietää oppilaiden allergioista, oppimiseen ja keskittymiseen vaikuttavista haasteista, lääkitystä vaativista sairauksista sekä muista ryhmätyöskentelyyn ja kuvataiteen tekemiseen vaikuttavista tai erityistä huomiota vaativista seikoista. Nämä tiedot ovat luottamuksellisia, oppilaan ja opettajan välistä yhteistyötä helpottavia yksityisasiaita.

Oppilastiedot

Tiedottamisen ja yhteydenpidon kannalta on tärkeää, että oppilasrekisteri pysyy ajan tasalla. Ilmoita koulun toimistoon kaikki oppilastietoja koskevat muutokset.

Kuvien käyttö lupa

Kuvataidekoulu pyytää vanhemmilta erillisellä kaavakkeella luvan käyttää oppilaan työskentelyyn ja oppilastöihin liittyvää kuvamateriaalia tiedotuksessa. Kaavake täytetään ilmoittautumisen yhteydessä ja lupa on voimassa toistaiseksi kunnes se kirjallisesti perutaan.

Oppilaspaikan peruminen

Ilmoittautuminen on sitova. Peruutuksista, jotka tehdään syksyllä viikon 34 jälkeen ja keväällä viikon 2 jälkeen, laskutetaan koko lukukausimaksu. Oppilaspaikan perumisesta pitää ilmoittaa välittömästi sähköpostitse: toimisto@kuviskoulu.fi. Uusien oppilaiden kohdalla lukuvuoden ensimmäisestä opetuskerrasta ei veloiteta lukukausimaksua, jos oppilaspaikka perutaan heti ensimmäisen kokeilukerran jälkeen.

Jatkoilmoittautuminen

Kun oppilas on hyväksytty kouluun, hän säilyttää opiskelupaikkansa tekemällä maaliskuussa jatkoilmoittautumislomakkeen koulun kotisivuilla. Tästä tiedotetaan sähköpostitse. On erittäin tärkeää, että lomake palautetaan ajoissa. Siinäkin tapauksessa, että oppilas ei enää aio jatkaa opintoja, tarvitsemme tiedon opiskelun keskeyttämisestä. Tällöin vapautuneelle oppilaspaikalle voidaan ottaa uusi oppilas.

Väli vuoden pitäminen

Oppilas voi pitää väli vuoden opinnoistaan. Väli vuodesta pitää ilmoittaa kirjallisesti. Väli vuotta pitävälle lähetetään tiedote jatkoilmoittautumisesta väli vuoden aikana keväällä.

Tiedotus

Lukukausien alussa koulun toiminnasta kertova tiedote lähetetään kaikille sähköpostitse. Kaikki ajankohtaistiedotteet lähetetään sähköpostitse oppilaiden huoltajille Ajankohtaisista asioista tiedotetaan myös osoitteessa: www.kuviskoulu.fi

KUVATAIDEKOULUN KANNATUSYHDISTYS

Oppilaitosta ylläpitää rekisteröity Pohjois-Helsingin kuvataidekoulun kannatusyhdistys ry. Kannatusyhdistykseen voi liittyä maksamalla yhdistyksen jäsenmaksun 15 €. Kannatusyhdistyksen vuosikokous pidetään maaliskuussa. Siihen voivat osallistua kaikki jäsenmaksun maksaneet. Kokouksessa valitaan Pohjois-Helsingin kuvataidekoulun kannatusyhdistyksen johtokunnan uudet jäsenet erovuoroisten tilalle, hyväksytään tilinpäätös, tulo- ja menoarvio sekä toimintasuunnitelma.

Johtokunta

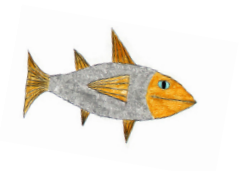
Koulun hallinnosta ja taloudesta vastaa Pohjois-Helsingin kuvataidekoulun kannatusyhdistyksen johtokunta, johon kuuluu puheenjohtaja ja 4–6 jäsentä. Toimikaudella 2018–2019 johtokunnan jäsenet ovat: Minna Aravirta, Marja Frimodig, Juha Nuutila (puheenjohtaja), Marika Paananen, Jenni Rinta-Kanto, Jaana Ritola (varapuheenjohtaja) ja Liisa Tolvanen. Johtokunnan kokouksissa koulun asioita esittelevät rehtori, toimistonhoitaja sekä opettajien valitsema edustaja.

VAPAAOPPILASPAIKAT

Kuvataidekoulun kannatusyhdistyksen johtokunta myöntää vuosittain muutamille opiskelijoille vapaaoppilaspaikan. Sitä voi hakea koulun toimistosta saatavilla lomakkeilla. Hakemukset toimitetaan liitteineen toimistoon 19.9. mennessä (koko lukuvuoden anomukset). Kevätlukukauden vapaaoppilaspaikka-anomukset toimitetaan 10.1. mennessä.

Vapaaoppilaspaikkojen myöntämiseen vaikuttaa perheen taloudellinen ja sosiaalinen tilanne sekä oppilaan motivoituneisuus ja osallistuminen tunneille. Vapaaoppilaspaikkoja jaettaessa ensisijaisessa asemassa ovat aiemmin kuvataidekoulussa opiskelleet.

VAKUUTUKSET

Mahdollisten tapaturmien varalta kuvataidekoulu on vakuuttanut opiskelijat. Vakuutus on voimassa kouluaikana ja edestakaisilla koulumatkoilla.

Eryteisesti Itä-Pakilan toimipisteessä opiskelevien on syytä noudattaa varovaisuutta kuvataidekoulumatkan suhteen. Orahamdantiellä jalkakäytävän ja koulun oven välillä on autotie ja parkkialue. Tien laitaan parkkeeratut autot saattavat haitata näkyvyyttä ja tien ylityksessä on oltava erityisen tarkkaavainen. Vanhempiaan odottavien lasten pitää pysytellä koulun aulassa.

OPINTOJEN RAKENNE

Kuvataidekoulun opetussuunnitelma noudattaa Opetushallituksen taiteen perusopetuksen kuvataiteen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteita (20.9.2017). Opintopolku etenee varhaisiän kuvataidekasvatuksesta perusopintoihin ja syventäviin opintoihin. Jos oppilas tulee opintojen pariin kesken opintopolun, hänelle oppimääräänsä voidaan yksilöllistää.

Kuva: Maarit Kytöharju.

1. VARHAISIÄN KUVATAIDEKASVATUS (4–6-VUOTIAILLE 1–2 OPPITUNTIA VIIKOSSA)

Alle kouluikäisten ryhmiä kutsutaan varhaisiän kuvataidekasvatukseksi. Opinnot toimivat johdantona taiteen perusopetukseen. Opetuksen perustana on lapsen kokonaisvaltainen suhde ympäristöön, luontainen uteliaisuus, mielikuvitus ja leikki. Oppitunneilla tutustutaan alle kouluikäisille soveltuviin kuvataiteellisen työskentelyn välineisiin ja tekniikoihin sekä kuvataiteen perusteisiin. Opetuksessa kehitetään havaintokykyä, motorisia taitoja ja vuorovaikutustaitoja. Visuaalisen ilmaisun keinoja harjoitellaan leikinomaisen työskentelyn avulla.

”Kuvismuskari” (6–7-vuotiaille)

Valmentavien opintojen ja perusopintojen välimaastoon sijoittuvat Pakilan musiikkiopiston ja Pohjois-Helsingin kuvataidekoulun yhteistyönä järjestämät ”kuvismuskarit”. Ryhmissä on kaksi opettajaa, yksi molemmista oppilaitoksista. Kuvataideopetus tutustuttaa ikäkaudelle soveltuviin kuvallisen ilmaisun välineisiin ja tekniikoihin, väriopin ja sommittelun perusteisiin. Lisäksi harjoitellaan havainnontekoa ja kuvanlukutaitoa. Musiikinopetuksessa tutustutaan musiikin elementteihin (rytmit, soitinvärit, melodiat), omaan äänenkäyttöön ja musiikin muotoihin. Keskeiset työtavat ovat laulaminen, loruilu, soittaminen, liikunta ja kuuntelu.

2. KUVATAITEEN PERUSTEET (6–12-VUOTIAILLE, 2–3 OPPITUNTIA VIIKOSSA)

Taiteen perusopetuksen kuvataiteen laajan oppimäärän mukainen opetus alkaa perusopinnoista. Perusopinnot jakautuvat kahteen opintokokonaisuuteen: Kuvataiteen perusteet ja Laajat kuvataiteen opinnot.

Kuvataiteen perusteiden opetuksessa pyritään antamaan oppilaille käsitys kuvallisen kielen perusteista, kuten kuvasomittelusta, perusväreistä ja niiden sekoituksista, perusmuodoista, kolmiulotteisista rakenteista ja tilallisuudesta sekä mittasuhteista. Opinnoissa kehitetään visuaalista havaintokykyä, ajattelua ja ilmaisua. Harjoitellaan kuvan tekemisen ja kolmiulotteisen muotoilun työtapoja ja tekniikoita sekä tutustutaan taiteen ilmiöihin ja peruskäsitteistöön. Oppilasryhmät muodostetaan lähellä toisiaan olevista ikäryhmistä.

3. LAAJAT KUVATAITEEN OPINNOT (11–16-VUOTIAILLE, 3 OPPITUNTIA VIIKOSSA)

Laajat kuvataiteen opinnot sijoittuvat perusopintojen loppuvaiheeseen. Tarvittaessa niitä voidaan lukea syventäviin opintoihin, jos oppilaan henkilökohtainen opintopolku sitä edellyttää.

Laajoissa kuvataiteen opinnoissa tutustutaan kuvataiteen eri osa-alueisiin syvemmin ja laajemmin kuin aiemmissa perusopinnoissa. Opetusryhmissä tehdään opettajavaihtoa siten, että tietyn erityisalan opetuksen voi tulla pitämään toinen opettaja lyhyen opetusjakson ajaksi oman opettajan jakaessa vastaavasti toiselle opetusryhmälle omaa erityisosaamistaan. Näin taataan lukuisiin kuvataiteen työtapoihin mahdollisimman syvälinen ja ammattitaitoinen perehdytys.

Laajoihin kuvataiteen opintoihin otetaan ensisijaisesti Kuvataiteen perusteisiin osallistuneita oppilaita. Jos ryhmissä on tilaa, niihin voidaan hyväksyä myös uusia oppilaita. Laajat kuvataiteen opinnot voi aloittaa 11–12-vuoden iässä. Näistä opinnoista siirrytään syventäviin työpajoihin 14–16-vuoden iässä nuoren omia toiveita ja kehitystä kuunnellen.

3. SYVENTÄVÄT OPINNOT (14–21-VUOTIAILLE, 3–4 OPPITUNTIA VIIKOSSA)

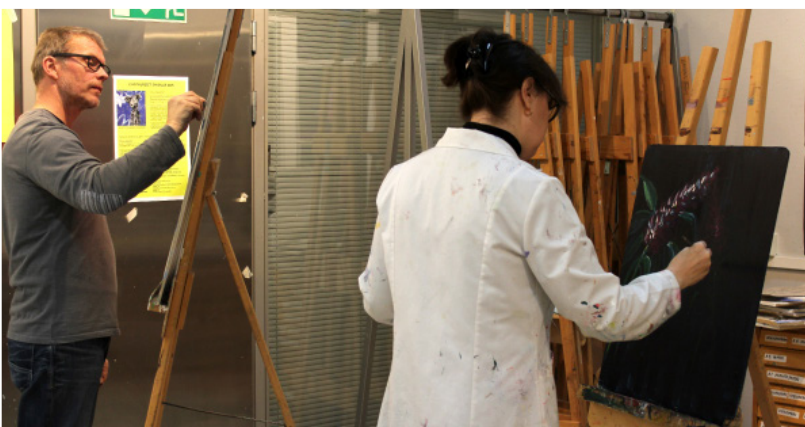
Syventävät opinnot muodostavat yhden opintokokonaisuuden, jonka sisällä oppilas voi valita taiteellisen mielenkiintonsa mukaisen suuntautumisvaihtoehdon erilaisten työpajojen valikoimasta. Työskentelyssä painotetaan pitkäjänteisyyttä ja itsenäisen kuvallisen ilmaisun kehittämistä. Tavoitteena on myös kulttuuritottumusten ja ympäristöön suuntautuvan esteettisen asenteen ja ajattelun kehittäminen.

Valittavina olevat työpajat vaihtelevat vuosittain koulun resurssien ja oppilaiden kiinnostuksen mukaan. Työpajojen valintaoppaassa on lisätietoja kustakin työpajasta. Työpajaa voi vaihtaa vuosittain.

Syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö, joka muodostuu taiteellisesta työstä, työskentelyprosessin dokumentoinnista ja kirjallisesta osuudesta, jossa oppilas arvioi omaa työtään. Lopputyössä oppilas tuo esiin kuvataiteellista ajatteluaan ja ilmaisuaan sekä hahmottaa niitä suhteessa kuvataiteeseen tai muuhun visuaaliseen kulttuuriin.

4. AIKUISTEN KUVATAIDEKASVATUS (YLI 20-VUOTIAILLE, 3 OPPITUNTIA 12 VIIKOSSA)

Kuvis+ työpaja on tarkoitettu aikuisille taideharrastajille ja opiskelijoille, jotka haluavat jatkaa kuvataidekoulua taiteen perusopetuksen opintojen päättymisen jälkeen. Kurssi ei kuulu taiteen perusopetuksen piiriin. Aikuisopiskelijat tuovat omat taidemateriaalit mukanaan tai maksavat pienen erillisen materiaalikorvauksen koululle.

Kuvis+ työskentelyä.

OPPILASARVIOINTI JA OPETUSRAPORTIT

Lukukausien päättyessä opettajat jakavat oppilaille opetusraportin, jossa kerrotaan oppimistavoitteet ja kuvaillaan opetustehtävät. Opintojen aikana jokainen oppilas saa jatkuvaa arviointipalautetta opintojensa etenemisestä.

OPPILASTYÖT JA NÄYTTELYT

Oppilastyöt jaetaan pääsääntöisesti oppilaille lukukauden päättyessä. Opettaja voi myös jakaa töitä kotiin opintovuoden aikana. Kaikki työt pitää noutaa toukokuun loppuun mennessä. Tämän jälkeen koululla ei ole velvollisuutta säilyttää niitä.

Lukuvuoden päättyessä järjestetään kevätnäyttely ja avointen ovien päivä. Siellä on ainutkertainen tilaisuus saada kokonaiskuva eri-ikäisten lasten ja nuorten opintojen etenemisestä.

Näyttelyyn jääneet työt pitää noutaa näyttelyn päätyttyä. Koululla ei ole mahdollisuutta säilyttää niitä tilan ahtauden vuoksi.

Valokuvaus ja kuvankäsittely, 12 -14-vuotiaat.

Maalausanimaation tekoa työpajassa.

LUKUJÄRJESTYKSIÄ POIKKEAMINEN

Opintokäynnit

Opintokäynneillä haetaan vaikutteita työskentelyyn luonnosta, rakennetusta ympäristöstä, historiallisista kohteista, museoista ja taidenäyttelyistä. Näyttely- ja museokäynneillä perehdytään kuvataiteen historiaan, vertaillaan taideilmiöitä ja tutustutaan erilaisiin kulttuureihin sekä kuvataiteen ja muiden visuaalisten taiteiden ammattilaisten työtapoihin.

Näyttelyiden ja museoiden aukioloaikojen takia opetuskerran viikonpäivää ja kellonaikaa saatetaan joutua muuttamaan näyttelykäynnin ajaksi. Käynneistä ilmoitetaan kotiin etukäteen kirjallisesti. Ryhmä lähtee (ellei toisin ilmoiteta) yhdessä opettajan kanssa kuvataidekoululta ja palaa sinne. Varhaisiän- ja perusopetusryhmien vanhemmat ovat tervetulleita osallistumaan näyttelykäynteihin omakustanteisesti, ja olemaan apuna kuljetuksissa.

Projektityöskentely

Kuvataiteeseen liittyy erilaisten projektien toteuttaminen, jolloin opetusryhmä saattaa joutua kokoontumaan poikkeuksellisin aikoina, ja poikkeuksellisissa paikoissa. Opettajat ilmoittavat kotiin kirjallisesti kaikista tuntityöskentelyn poikkeamista.

Opettajan sairastuminen

Opettajan sairastuessa äkillisesti ei sijaista valitettavasti aina saada. Näissä tapauksissa koulu varaa oikeuden peruuttaa kyseisen opetuskerran, joka korvataan myöhemmin.

TODISTUKSET, KORVAAVAT JA TÄYDENTÄVÄT OPINNOT

Opiskelutodistus

Opiskelutodistuksen saa koulun toimistosta tilaamalla. Tarvittaessa todistukseen voi pyytää myös opettajan lausunnon.

Laajan oppimäärän todistukset

Kuvataidekoulussa opiskellaan taiteen perusopetuksen kuvataiteen laajan oppimäärän mukaisesti. Opiskelutunteihin lasketaan lukukausien aikana ja kesäisin kuvataidekoulun järjestämät lyhytkurssit sekä mahdolliset valinnaiset ja täydentävät opinnot.

Perusopintojen päättötodistus

Perusopintojen päättötodistuksen saa, kun on opiskellut perusopintoja 800 oppituntia. Todistuksessa luetellaan suoritettut opintokokonaisuudet ja annetaan sanallinen arvio opintojen edistymisestä.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus

Päättötodistuksen saa, kun on opiskellut syventäviä opintoja 500 oppituntia ja perusopintoja 800 oppituntia. Todistuksessa luetellaan suoritettut opintokokonaisuudet ja annetaan sanallinen arvio opinnoista.

Oppimäärän yksilöllistäminen

Oppilas voi täydentää opintojaan Pohjois-Helsingin kuvataidekoulun tai toisen taiteen perusopetusta tarjoavan oppilaitoksen tarjoamalla valinnaisilla lisäopinnoilla. Valinnaiset lisäopinnot voivat sisältää lyhyt- ja erityiskursseja sekä monitaiteisia kahden tai useamman taiteen perusopetuksen oppilaitoksen yhteisiä opintokokonaisuuksia.

Perusopintojen ja syventävien opintojen laskennallisessa laajuudessa käytetään tarvittaessa yksilöllistämistä. Mikäli oppilas aloittaa taiteen perusopetuksen kuvataiteen laajan oppimäärän opinnot kesken Pohjois-Helsingin kuvataidekoululle laadittua opintojen rakennetta, uudet oppilaat voivat osoittaa hallitsevansa aiempien opintojen oppimistavoitteet ja oppisisällöt. Poikkeuksellisen opintojen aloitusiän tai muun henkilökohtaisen syyn takia oppilaan oppimäärä voidaan yksilöllistää vastaamaan kullekin oppijalle parhaiten soveltuvaa opintopolkua.

Lyhytkurssitoiminta

Lukuvuoden aikana ja kesäisin kuvataidekoulu järjestää kuvataiteen lyhyt- ja erityiskursseja. Näistä tiedotetaan sähköpostitse. Kurssitiedotteita on esillä myös koulun tiloissa ja kotisivuilla.